

# Hartelijk welkom op de Innovatiedag Mest in Zegveld



# Introductie

- Samenwerking
- Programma
- Wat is het probleem eigenlijk



# Samenwerking

- Sinds dit najaar samenwerking tussen PPP-Agro Advies, Melkveeacademie en Melkveeproefbedrijf Zegveld
- Doel:
  - bevorderen innovaties
  - gebruikmaken van elkaars sterke punten
  - aantrekkelijker als partij voor....
- Door: innovatiedagen, praktijknetwerken



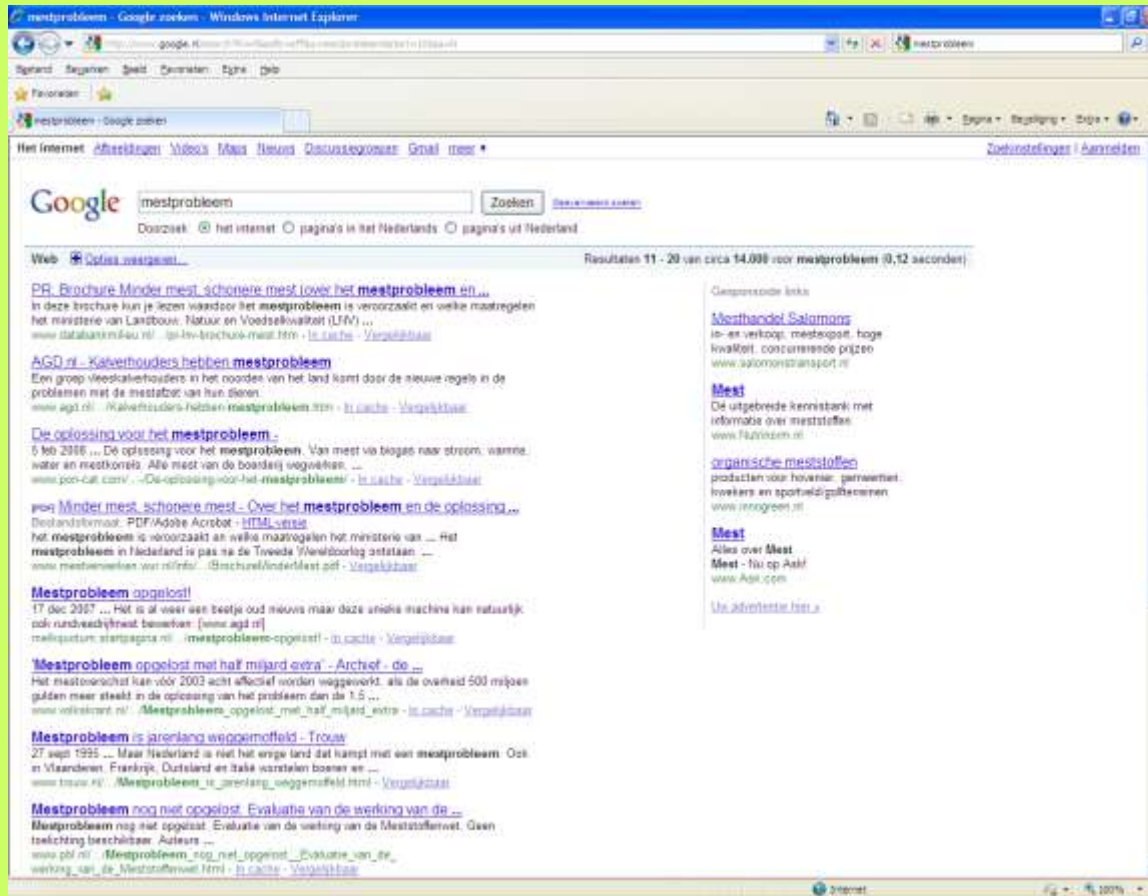


# Programma Innovatiedag Mest

- Dag is mogelijk gemaakt door LNV

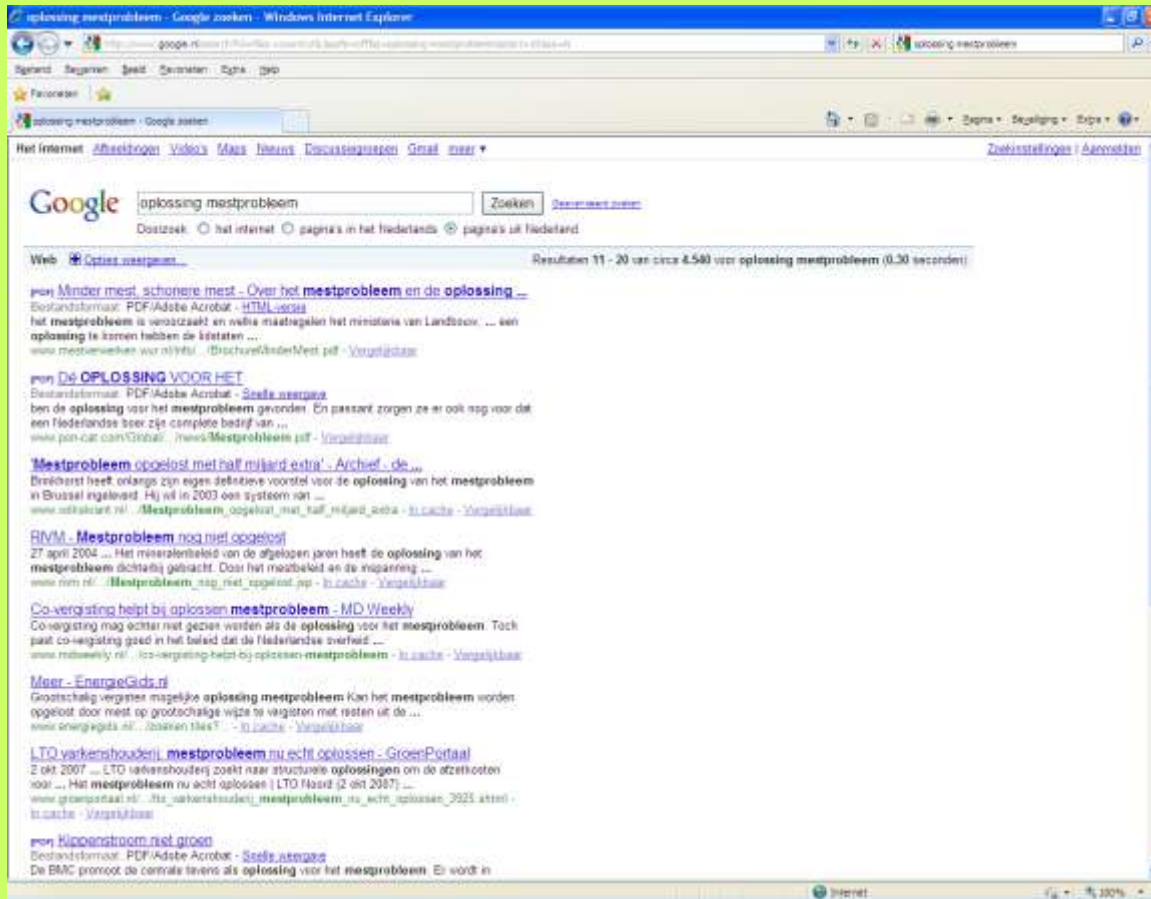


# Wat is het probleem eigenlijk?



14.000 zoekresultaten  
Voor mestprobleem

# Wat is het probleem eigenlijk?



4.500 zoekresultaten voor oplossing mestprobleem

Er wordt te weinig in oplossingen gedacht!

# Programma Innovatiedag Mest

- 10.00 Welkom en waar gaat hem om?
- 10.15 Wat is de waarde van mest?  
Door Bert Philipsen (Melkveeacademie)
- 10.30 Mogelijkheden BEX en P Wijzer  
Door Michel de Haan (Koeien & Kansen)
- 11.00 Mogelijkheden mestscheiding en kunstmest  
vervangers Door Koos Verloop (Koeien & Kansen)
- 11.30 Pauze

# Programma Innovatiedag Mest

- 12.00 Praktijkvoorbeelden
- 12.15 Discussie
- 12.30 Lunch
- 13.30 Workshop ronde 1 (vijf thema's)
- 14.00 Workshop ronde 2
- 14.45 Afronding in de zaal
- 15.15 Afsluiting



LIVESTOCK RESEARCH  
WAGENINGEN UR

de Melkvee  
Academie



# Programma Innovatiedag Mest

**Vroeger**



**Nu**



**Straks?**



LIVESTOCK RESEARCH  
WAGENINGEN UR

de Melkvee  
Academie



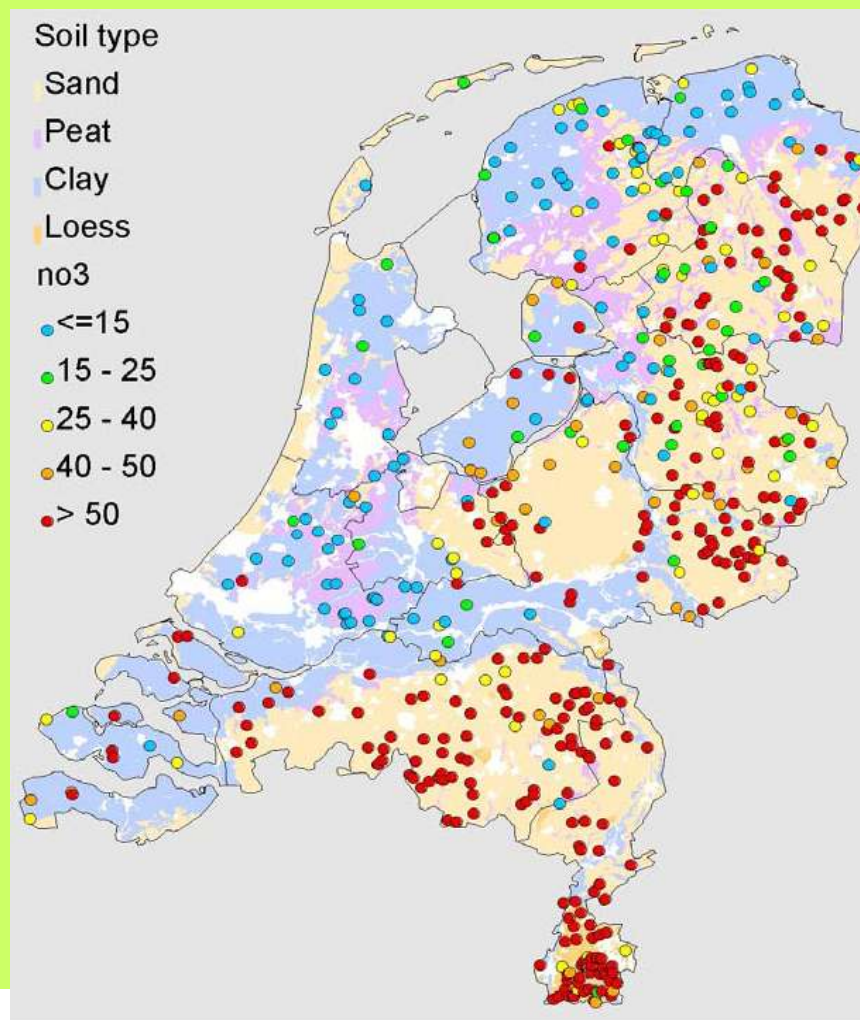
# Wet en regelgeving vanaf 2010

- Van 3<sup>e</sup> naar 4<sup>e</sup> Actieprogramma
- Wat staat ons te wachten
  - Derogatie
  - Gebruiksnormen

# Aspiraties 4<sup>e</sup> Actieprogramma

- Goede milieukwaliteit
  - Betere kwaliteit grond- en oppervlaktewater
- Betere benutting mest
  - Maximale Plaatsingsruimte dierlijke mest
  - Zowel landelijk als op bedrijfsniveau
  - Initiatieven om kunstmest te vervangen door mineralen uit dierlijke mest

# Nitraatconcentraties in Nederland, bron RIVM 2008



# Derogatie 2010-2013 is akkoord

- Wat zijn gevolgen voor sector?
- Behoud van 250 kg N uit dierlijke mest
- Afname Fosfaat plaatsingsruimte
- Meer aanvullende voorwaarden (o.a. opslag)
- Meer uitdaging voor deelnemers?
- Kosten voor derogatie

# 250 kg N uit dierlijke mest

- Aanpassing van de Gebruiksnormen:
- Kleigrond: geen aanpassing in 4<sup>e</sup> fase
- Veengrond: geen aanpassing in 4<sup>e</sup> fase
- Zand en Löss: wel aanpassing in 4<sup>e</sup> fase
  - Verhoging van diverse Werkingscoëfficiënten (wc's) van mest.

# Stikstof gebruiksnormen na 2009

Teelt	Grondsoort	2009	2010/11	2012/13
Grasland	Klei	310	310	310
Met	Veen	265	265	265
Beweiding	Zand/Löss	260	250	250
Grasland	Klei	350	350	350
Met	Veen	300	300	300
100 % maaien	Zand/Löss	340	320	320
Mais	Klei	160	160	160
Met	Veen	150	150	150
Derogatie	Zand/Löss	150	150	150



# Fosfaatdifferentiatie

Fosfaatklasse	Bouwland		Grasland		Bouw- en grasland
	Pw-getal	Areaal in %	P-Al getal	Areaal in %	Areaal in %
Laag	< 36	29,5 %	< 27	20,2 %	24,7 %
Neutraal	36-55	32,7 %	27-50	57,0 %	45,2 %
Hoog	>55	37,8 %	>50	22,8 %	30,1 %
	940.000	Ha	1.000.000	Ha	100 %



# Ontwikkeling Fosfaat gebruiksnormen

Teelt	3 <sup>e</sup> AP 2009	Vierde AP				Vijfde AP	
		2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grasland							
Laag P	100	100	100	100	100	100	100
Neutraal P	100	95	95	95	95	95	90
Hoog P	100	90	90	85	85	85	80
Bouwland							
Laag P	85	85	85	85	85	80	75
Neutraal P	85	80	75	70	65	65	60
Hoog P	85	75	70	65	60	55	50

# Conclusies 4<sup>e</sup> fase

- Fosfaat wordt grootste aandachtspunt
- Derogatie geeft extra kosten.
- Stikstof niet langer beperkende factor.
- Mestmarkt zoekt evenwicht, echter plaatsingsruimte dreigt kleiner te worden.
- Zoektocht naar innovaties noodzakelijk.
- Wilt u uitbreiden, ga dan juist die innovatie uitdaging aan.

En Bert, kun jij mij  
dan nu misschien  
samen met de  
aanwezigen vertellen  
wat de waarde van  
mest is?





LIVESTOCK RESEARCH  
WAGENINGEN UR

de Melkvee  
Academie



# Stelling 1

**Is mest een voedingsstof of  
een afvalstof?**

# Stelling 2

**Is mest een aanvoerpost of  
een afvoerpost?**

# Stelling 3

**Is mest een kostenpost of  
een opbrengstpost?**

# Stelling 4

**Over 10 jaar heb ik  
geen kunstmest meer nodig?**